

GEWONE ZITTING 2016-2017

14 JUNI 2017

**VERENIGDE VERGADERING VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**betreffende het parlementair onderzoek
van de Verenigde Vergadering van de
Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie**

(ingediend door de heren Charles PICQUÉ (F),
Vincent DE WOLF (F), Emmanuel DE BOCK (F),
Benoît CEREXHE (F), mevrouw Zoé GENOT (F),
mevrouw Els AMPE (N), mevrouw Hannelore
GOEMAN (N), de heer Arnaud VERSTRAETE (N),
mevrouw Liesbet DHAENE (N) en
de heer Paul DELVA (N))

Toelichting

Artikel 72 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 (waarin wordt verwezen naar artikel 40 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980) bepaalt dat de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, net zoals de andere wetgevende federale, gemeenschaps- en gewestassemblees, het bij artikel 56 van de Grondwet toegekende recht van onderzoek heeft.

De andere wetgevende assemblees, waaronder het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, hebben bepalingen aangenomen die de uitoefening van dat recht van onderzoek regelen, maar de Verenigde Vergadering beschikt niet over dergelijke wetsbepalingen.

Gezien de wens om zo spoedig mogelijk een onderzoekscommissie bijeen te brengen over de Samusocial, lijkt het noodzakelijk om dat rechtsvacuüm op te vullen door het aannemen van een bicommunautaire ordonnantie betreffende parlementair onderzoek.

SESSION ORDINAIRE 2016-2017

14 JUIN 2017

**ASSEMBLÉE RÉUNIE DE LA
COMMISSION COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**relative aux enquêtes parlementaires de
l'Assemblée réunie de la Commission
communautaire commune**

(déposée par MM. Charles PICQUÉ (F),
Vincent DE WOLF (F), Emmanuel DE BOCK (F),
Benoît CEREXHE (F), Mmes Zoé GENOT (F),
Els AMPE (N), Hannelore GOEMAN (N),
M. Arnaud VERSTRAETE (N), Mme Liesbet
DHAENE (N) et M. Paul DELVA (N))

Développements

L'article 72 de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises (renvoyant à l'article 40 de la loi spéciale du 8 août 1980) prévoit que, tout comme les autres assemblées législatives fédérales, communautaires et régionales et la Chambre des représentants, l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune dispose du droit d'enquête prévu par l'article 56 de la Constitution.

Alors que les autres assemblées, y compris le Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, ont adopté les dispositions régissant l'exercice de ce droit d'enquête, l'Assemblée réunie ne dispose pas, quant à elle, de disposition législative précisant les modalités d'exercice du droit d'enquête dont l'assemblée dispose.

Compte tenu de la volonté de réunir dans les meilleurs délais une commission d'enquête au sujet du Samusocial, il apparaît nécessaire de combler ce vide juridique en adoptant une ordonnance bicommunautaire relative aux enquêtes parlementaires.

Onder voorbehoud van de inwerkingtreding op de dag van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, nemen de indieners van dit voorstel van ordonnantie *mutatis mutandis* de tekst over die op het niveau van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement werd aangenomen en die op zijn beurt *mutatis mutandis* de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek zoals gewijzigd bij wet van 30 juni 1996 overneemt. De algemene principes en de uitlegging ervan die in de parlementaire werkzaamheden van de federale wet zijn opgenomen, worden dus beschouwd als overdraagbaar naar dit voorstel.

Sous réserve de son entrée en vigueur au jour de sa publication au Moniteur belge, les auteurs de la présente proposition d'ordonnance reprennent *mutatis mutandis* le texte adopté au niveau du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, ce dernier reproduisant *mutatis mutandis* la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires telle que modifiée par la loi du 30 juin 1996. Les principes généraux et leur interprétation actés dans les travaux parlementaires de la loi fédérale sont dès lors considérés comme transposables à la présente proposition.

Charles PICQUÉ (F)
Vincent DE WOLF (F)
Emmanuel DE BOCK (F)
Benoît CEREXHE (F)
Zoé GENOT (F)
Els AMPE (N)
Hannelore GOEMAN (N)
Arnaud VERSTRAETE (N)
Liesbet DHAENE (N)
Paul DELVA (N)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

betreffende het parlementair onderzoek van de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Artikel 1

De Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, hierna de Verenigde Vergadering genoemd, oefent, in het kader van de opdracht die zij omschrijft, zelf het recht van onderzoek uit of stelt daartoe uit haar leden een commissie aan, voor elke zaak die verband houdt met de aangelegenheden bedoeld in artikel 135 van de Grondwet.

De door de Verenigde Vergadering ingestelde onderzoeken komen niet in de plaats van de onderzoeken van de rechterlijke macht, ze kunnen daarmee samenlopen maar mogen het verloop ervan niet hinderen.

Artikel 2

De commissie wordt samengesteld volgens en beraadslaagt met inachtneming van de regels die de Verenigde Vergadering bepaalt.

Ieder lid van de Verenigde Vergadering heeft het recht om het onderzoek van de commissie bij te wonen, tenzij de Verenigde Vergadering of de commissie anders beslist.

De commissievergaderingen zijn openbaar. De commissie kan echter op ieder tijdstip anders beslissen.

Eenieder die, in welke hoedanigheid ook, de niet-openbare vergaderingen van de commissie bijwoont of daaraan deelneemt, is gehouden vooraf onder ede te verklaren het geheime karakter van de werkzaamheden te zullen naleven. Schending van die geheimhouding wordt gestraft overeenkomstig de bepalingen van artikel 458 van het Strafwetboek.

De commissie kan de geheimhoudingsplicht opheffen tenzij zij zich uitdrukkelijk heeft verbonden om de geheimhouding in acht te nemen.

Artikel 3

§ 1. – De Verenigde Vergadering of de commissie, alsook hun voorzitter, voor zover die daartoe gemachtigd wordt, kunnen alle in het Wetboek van Strafvordering omschreven onderzoeksmaatregelen nemen.

PROPOSITION D'ORDONNANCE

relative aux enquêtes parlementaires de l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune

Article 1er

L'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune, ci-après dénommée l'Assemblée réunie, dans le cadre de la mission qu'elle définit, exerce le droit d'enquête par elle-même ou par une commission formée en son sein, pour toute affaire ayant un rapport avec les matières visées à l'article 135 de la Constitution.

Les enquêtes menées par l'Assemblée réunie ne se substituent pas à celles du pouvoir judiciaire avec lesquelles elles peuvent entrer en concours, sans toutefois en entraver le déroulement.

Article 2

La commission est constituée et elle délibère conformément aux règles établies par l'Assemblée réunie.

Tout membre de l'Assemblée réunie a le droit d'assister à l'enquête de la commission, à moins que l'Assemblée ou la commission ne décide le contraire.

Les réunions de la commission sont publiques. La commission peut cependant à tout moment décider le contraire.

Toute personne qui, à un titre quelconque, assiste ou participe aux réunions non publiques de la commission est tenue préalablement de prêter le serment de respecter le secret des travaux. Toute violation de ce secret professionnel sera punie conformément aux dispositions de l'article 458 du Code pénal.

La commission peut lever l'obligation de secret, sauf si elle s'est expressément engagée à la préserver.

Article 3

§ 1er. – L'Assemblée réunie ou la commission, ainsi que leur président pour autant que ceux-ci y soient habilités, peuvent prendre toutes les mesures d'instruction prévues par le Code d'instruction criminelle.

§ 2. – Voor het uitvoeren van onderzoeksverrichtingen die vooraf bepaald moeten worden, kan de Verenigde Vergadering of de commissie een verzoek richten tot de eerste voorzitter van het Hof van Beroep, die een of meer raadsheren in het Hof van Beroep of een of meer rechters in de rechtbank van eerste aanleg van het rechtsgebied waarin de onderzoeksverrichtingen moeten geschieden, aanstelt.

De aangewezen magistraat verricht die onderzoeken onder de leiding van de voorzitter van de commissie. Hij stelt een schriftelijk verslag op waarin de resultaten van zijn onderzoek worden opgetekend.

De aangestelde magistraat kan buiten zijn ambtsgebied optreden en zijn onderzoek tot heel het Rijk uitbreiden.

§ 3. – Wanneer de onderzoeksmaatregelen een beperking inhouden van de bewegingsvrijheid, een inbeslagneming van materiële goederen, een huiszoeking of het af luisteren, kennismaken en opnemen van privécommunicatie en -telecommunicatie, is het optreden van de overeenkomstig § 2 aangestelde magistraat verplicht.

De artikelen 35 tot en met 39 en 90ter tot en met 90^{nonies} van het Wetboek van Strafvordering betreffende de inbeslagneming van materiële goederen en het af luisteren, kennismaken en opnemen van privécommunicatie en -telecommunicatie kunnen worden toegepast door de in het vorige lid bedoelde magistraat.

§ 4. – Wanneer inlichtingen moeten worden opgevraagd in criminele, correctionele, politie- en tuchtzaken, richt de Verenigde Vergadering of de commissie tot de procureur-generaal bij het Hof van Beroep of tot de auditeur-generaal bij het Militair Gerechtshof een schriftelijk verzoek tot het lichten van een door haar onontbeerlijk geacht afschrift van de onderzoeksverrichtingen en de procedurehandelingen.

Zo die magistraat bij met redenen omklede beslissing meent niet te kunnen ingaan op dat verzoek, kunnen de Verenigde Vergadering, de commissie of hun voorzitters daartegen in beroep gaan bij een college dat bestaat uit de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie, de voorzitter van het Grondwettelijk Hof en de eerste voorzitter van de Raad van State.

Dat college houdt zitting met gesloten deuren en regelt de procedure. Het kan de voorzitter van de commissie en de betrokken magistraat op zeer korte termijn horen. Het beslecht het geschil definitief en bij met redenen omklede beslissing, uitgesproken in openbare vergadering, met inachtneming van de aan de orde gestelde belangen en, in het bijzonder, met eerbiediging van de rechten van de verdediging.

§ 5. – Wanneer inlichtingen moeten worden opgevraagd in bestuurszaken, richt de Verenigde Vergadering of de commissie een schriftelijk verzoek tot het bevoegde lid van het Verenigd College, dat aan dat verzoek onmiddellijk gevolg geeft.

§ 2. – Pour l'accomplissement de devoirs d'instruction qui devront être déterminés préalablement, l'Assemblée réunie ou la commission peut adresser une requête au premier président de la Cour d'appel, qui désigne un ou plusieurs conseillers à la Cour d'appel ou un ou plusieurs juges du tribunal de première instance du ressort dans lequel les devoirs d'instruction doivent être accomplis.

Pour l'accomplissement de ces devoirs d'instruction, le magistrat désigné est placé sous la direction du président de la commission. Il établit un rapport écrit consignant les résultats de son instruction.

Le magistrat désigné peut agir en dehors de son ressort et étendre son instruction à l'ensemble du Royaume.

§ 3. – Lorsque les mesures d'instruction comportent une limitation de la liberté d'aller ou de venir, une saisie de biens matériels, une perquisition ou l'écoute, la prise de connaissance et l'enregistrement de communications et de télécommunications privées, l'intervention du magistrat désigné conformément au paragraphe 2 est obligatoire.

Les articles 35 à 39 et 90ter à 90^{nonies} du Code d'instruction criminelle relatifs à la saisie de biens matériels et à l'écoute, à la prise de connaissance et à l'enregistrement de communications et de télécommunications privées sont applicables par le magistrat visé à l'alinéa précédent.

§ 4. – Lorsque des renseignements doivent être demandés en matière criminelle, correctionnelle, policière et disciplinaire, l'Assemblée réunie ou la commission adresse au procureur général près la Cour d'appel ou à l'auditeur général près la Cour militaire une demande écrite en vue de se faire délivrer une copie des devoirs d'instruction et des actes de procédure dont elle estime avoir besoin.

Si, par décision motivée, ce magistrat estime ne pas pouvoir accéder à cette demande, l'Assemblée réunie, la commission, ou leur président peuvent introduire un recours auprès d'un collège constitué du premier président de la Cour de cassation, du président de la Cour constitutionnelle et du premier président du Conseil d'Etat.

Ce collège siège à huis clos et règle la procédure. Il peut entendre, dans les délais les plus brefs, le président de la commission et le magistrat concerné. Il tranche le conflit de manière définitive et par décision motivée rendue en séance publique, en tenant compte des intérêts en présence et, en particulier, du respect des droits de la défense.

§ 5. – Lorsque des renseignements doivent être demandés en matière administrative, l'Assemblée réunie ou la commission adresse une demande écrite au membre du Collège réuni compétent, qui y donne suite immédiatement.

Artikel 4

De voorzitter van de Verenigde Vergadering of de voorzitter van de commissie handhaaft de orde in de vergadering.

Te dien einde, heeft hij dezelfde bevoegdheden als de voorzitters van de hoven en rechtbanken.

Artikel 5

Smaad en geweld tegen de leden van de Assemblee die het onderzoek verrichten of bijwonen, worden gestraft overeenkomstig hetgeen in boek II, Titel V, hoofdstuk II, van het Strafwetboek bepaald is betreffende smaad en geweld tegen leden van de Wetgevende Kamers.

Artikel 6

Eenieder kan als getuige worden opgeroepen. De oproeping geschiedt schriftelijk en, zo nodig, bij dagvaarding.

Eenieder die gedagvaard wordt om als getuige te worden gehoord, is gehouden te verschijnen en aan de dagvaarding te voldoen, op straffe van een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en een geldboete van 12,50 euro tot 250 euro. De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, hoofdstuk VII en artikel 85 niet uitgezonderd, zijn van toepassing.

Artikel 7

Getuigen, tolken en deskundigen hebben tegenover de Verenigde Vergadering, de commissie of de aangestelde magistraat dezelfde verplichtingen als tegenover de onderzoeksrechter.

Alvorens te worden gehoord, tonen de getuigen de uitnodiging of de oproep om te getuigen ; daarvan wordt melding gemaakt in het proces-verbaal. Vóór zijn verhoor, geeft de getuige zijn naam, voornamen, beroep, plaats en datum van geboorte en woonplaats op.

De getuigen en de deskundigen leggen vervolgens de eed af dat zij de gehele waarheid en niets dan de waarheid zullen zeggen.

De deskundigen bevestigen hun mondelinge dan wel schriftelijke verslagen met de als volgt gestelde eed : « Ik zweer dat ik mijn opdracht in eer en geweten, nauwgezet en eerlijk vervuld heb. ».

Article 4

Le président de l'Assemblée réunie ou le président de la commission a la police de la séance.

Il l'exerce dans les limites des pouvoirs attribués aux présidents des cours et tribunaux.

Article 5

Les outrages et les violences envers les membres de l'Assemblée qui procèdent ou assistent à l'enquête sont punis conformément aux dispositions du livre II, titre V, chapitre II, du Code pénal concernant les outrages et violences envers les membres des Chambres législatives.

Article 6

Toute personne peut être appelée comme témoin. La convocation se fait par écrit et, au besoin, par citation.

Toute personne citée pour être entendue en témoignage est tenue de comparaître et de satisfaire à la citation sous peine d'un emprisonnement de huit jours à six mois et d'une amende de 12,50 euros à 250 euros. Les dispositions du livre 1er du Code pénal, sans exception du chapitre VII et de l'article 85, sont applicables.

Article 7

Les témoins, les interprètes et les experts sont soumis devant l'Assemblée réunie, la commission ou le magistrat commis, aux mêmes obligations que devant le juge d'instruction.

Avant d'être entendus, les témoins sont tenus de présenter l'invitation ou la convocation à témoigner ; il en est fait mention dans le procès-verbal. Avant son audition, le témoin décline ses nom, prénoms, profession, lieu et date de naissance et domicile.

Les témoins et experts prêtent ensuite le serment de dire toute la vérité et rien que la vérité.

Les experts confirment leurs rapports verbaux ou écrits par le serment suivant : « Je jure avoir accompli ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. ».

Het proces-verbaal van de getuigenissen wordt getekend, hetzij onmiddellijk, hetzij uiterlijk vijftien dagen na de beëindiging van het verhoor, door de voorzitter en de getuige, nadat deze daarvan voorlezing heeft gekregen en verklaard heeft te volharden bij zijn verklaringen. Er mag niet tussen de regels worden geschreven; doorhalingen en verwijzingen worden door de voorzitter en de getuige goedgekeurd en geparafeerd.

Indien de getuige weigert zijn getuigenis te tekenen, wordt daarvan melding gemaakt in het proces-verbaal.

Onverminderd het invoeren van het beroepsgeheim als bedoeld in artikel 458 van het Strafwetboek, kan iedere getuige die door naar waarheid een verklaring af te leggen, zich zou kunnen blootstellen aan strafvervolging derhalve getuigenis weigeren. De voorzitter van de commissie brengt hem daarvan op de hoogte vóór het verhoor.

Artikel 8

Hij die schuldig is aan een valse getuigenis, de tolk en de deskundige die schuldig zijn aan valse verklaringen en hij die schuldig is aan verleiding van getuigen, deskundigen of tolken, worden gestraft met een gevangenisstraf van twee maanden tot drie jaar en worden voor een termijn van ten minste vijf jaar en ten hoogste tien jaar ontzet van het recht om te kiezen en gekozen te worden.

Hebben hij die schuldig is aan een valse getuigenis, de deskundige of de tolk die valse verklaringen hebben afgelegd, geld, een beloning of een belofte aangenomen, dan wordt hij bovendien veroordeeld tot een geldboete van 1,25 euro tot 75 euro.

Dezelfde straf wordt toegepast op de verleider, onverminderd de andere straffen.

Valse getuigenis is voltooid wanneer de getuige zijn getuigenis heeft afgelegd en verklaard heeft daarbij te volharden.

Wordt de getuige opgeroepen om opnieuw te worden gehoord, dan is het valse getuigenis eerst voltooid met de laatste verklaring van de getuige dat hij bij zijn getuigenis volhardt.

Artikel 9

De processen-verbaal waarin wordt vastgesteld dat er aanwijzingen of vermoedens zijn van strafbare feiten worden gezonden aan de procureur-generaal bij het Hof van Beroep, opdat daaraan gevolg wordt gegeven als naar recht.

Le procès-verbal des témoignages est signé, soit immédiatement, soit au plus tard quinze jours à dater de la fin de l'audition par le président et par le témoin, après que lecture lui en a été faite et qu'il a déclaré persister en ses déclarations. Aucun interligne ne pourra être fait, les ratures et renvois seront approuvés et paraphés par le président et le témoin.

Si le témoin refuse de signer ses dépositions, il en sera fait mention au procès-verbal.

Sans préjudice de l'invocation du secret professionnel visé à l'article 458 du Code pénal, tout témoin qui, en faisant une déclaration conforme à la vérité, pourrait s'exposer à des poursuites pénales peut refuser de témoigner. Le président de la commission l'en informe préalablement à l'audition.

Article 8

Le coupable de faux témoignage, l'interprète et l'expert coupables de fausses déclarations, le coupable de subornation de témoins, d'experts ou d'interprètes, seront punis d'un emprisonnement de deux mois à trois ans et privés de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité pendant cinq ans au moins et dix ans au plus.

Lorsque le coupable de faux témoignage, l'interprète ou l'expert coupable de fausses déclarations aura reçu de l'argent, une récompense quelconque ou des promesses, il sera condamné en outre à une amende de 1,25 euro à 75 euros.

La même peine sera appliquée aux suborneurs, sans préjudice des autres peines.

Le faux témoignage est consommé lorsque le témoin, ayant fait sa déposition, a déclaré y persister.

Si le témoin est appelé pour être entendu à nouveau, le faux témoignage n'est consommé que par la dernière déclaration du témoin qui persiste dans sa déclaration.

Article 9

Les procès-verbaux constatant des indices ou des présomptions d'infractions seront transmis au procureur général près la Cour d'appel pour y être donné telle suite que de droit.

Artikel 10

De vergoedingen verschuldigd aan de personen wier medewerking bij het onderzoek is gevorderd, worden uitgekeerd overeenkomstig het tarief van gerechtskosten in burgerlijke zaken.

Artikel 11

Overeenkomstig haar reglement, stelt de Verenigde Vergadering onverwijld de middelen ter beschikking van de commissie die onontbeerlijk zijn voor de uitvoering van haar opdracht.

Artikel 12

De commissie maakt van haar werkzaamheden een verslag, dat openbaar is. Zij tekent haar conclusies op en formuleert, in voorkomend geval, opmerkingen over de verantwoordelijkheden die door het onderzoek aan het licht zijn gebracht, en voorstellen over een wijziging van de wetgeving.

De bevoegdheden van de commissie vervallen door de ontbinding van de Verenigde Vergadering, die het onderzoek heeft gelast. Ze worden geschorst door de sluiting van de zitting, tenzij de Verenigde Vergadering anders beslist.

Artikel 13

Deze ordonnantie treedt in werking de dag waarop ze wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

Article 10

Les indemnités dues aux personnes dont le concours a été requis dans l'enquête sont réglées conformément au tarif des frais en matière civile.

Article 11

En conformité avec son règlement, l'Assemblée réunie met sans délai à la disposition de la commission les moyens indispensables à l'accomplissement de sa mission.

Article 12

La commission consigne la relation de ses travaux dans un rapport public. Elle acte ses conclusions et formule, le cas échéant, ses observations quant aux responsabilités que l'enquête révèle, et ses propositions sur une modification de la législation.

Les pouvoirs de la commission cessent en cas de dissolution de l'Assemblée réunie qui a ordonné l'enquête. Ils sont suspendus par la clôture de la session, à moins que l'Assemblée réunie n'en décide autrement.

Article 13

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*.

Charles PICQUÉ (F)
Vincent DE WOLF (F)
Emmanuel DE BOCK (F)
Benoît CEREXHE (F)
Zoé GENOT (F)
Els AMPE (N)
Hannelore GOEMAN (N)
Arnaud VERSTRAETE (N)
Liesbet DHAENE (N)
Paul DELVA (N)